

1 Introductie

Deze memo is opgesteld door de NKBV voor evenementen van de NKBV en vrij te gebruiken voor andere organisatie in de berg- en klisport sector.

De RI&E

De Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) verplicht iedere werkgever om een arbobeleid te voeren dat zo veel mogelijk gericht is op optimale arbeidsomstandigheden.

Om een goed arbobeleid te kunnen vormgeven moet de werkgever een overzicht opstellen van alle risico's die in het bedrijf of de instelling kunnen voorkomen. Met de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) kan het bedrijf gestructureerd de risico's aanpakken om zo de kans op arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen tot een minimum te beperken.

Evenementen

Deze memo geeft handvaten voor het uitvoeren van een RI&E voor evenementen. Door het RI&E proces is hoofdstuk 2 te volgen kan men borgen dat de risico's worden ingeschat en adequate maatregelen worden genomen.

Het RI&E proces is een combinatie van een RI&E tool (webbased) voor de sportbranche, en een overzicht met klisport specifieke risico's en maatregelen.

De SportRIE gaat in op algemene aspecten zoals bijvoorbeeld een veilig gebouw, bedrijfshulpverlening en vluchtroutes. De klisport specifieke aspecten gaan bijvoorbeeld over een veilige klimwand en opleiding van klimmers.

2 RI&E proces – evenementen

Vorbereiding op papier

1. Optioneel: opstellen projectplan
2. Invullen relevante delen sportRIE - <https://instrumenten.rie.nl/nl/wos/sportrie/start>
 - a. Buitenland reizen - <https://instrumenten.rie.nl/nl/wos/sportrie/identification/6/2>
 - b. Evenementen - <https://instrumenten.rie.nl/nl/wos/sportrie/identification/1>
3. Invullen klisport specifieke RI&E (zie hoofdstuk 3)
4. Maak op basis van de diverse RI&E onderdelen een checklist met maatregelen die georganiseerd of gecontroleerd moeten worden tijdens (1) de voorbereidingen en (2) tijdens het evenement (zie checklist is bijlage 1)
5. Projectplan en RI&E laten beoordelen door relevante collega of specialist

Tijdens de voorbereiding

- Zorg dat de maatregelen uit de ingevulde checklist worden georganiseerd

Tijdens het evenement

- Controleer of de maatregelen uit de checklist zijn georganiseerd

3 Risico’s klimsport specifiek

Wedstrijden, evenementen met (mobiele) klimmuren; wordt er op het evenement ook geklommen op vaste of mobiele klimmuren? Ja? Dan is onderstaand van toepassing.

Als er op een evenement vaste of mobiele klimmuren aanwezig zijn moet er voldoende aandacht zijn voor werken op hoogte. De klimwand moet gebouwd worden volgens een veilig ontwerp, het bouwen van de wanden en de routes moet op een veilige manier gebeuren en er moet veilig geklommen worden.

Onderstaande risico’s en maatregelen zijn in bijlage 1 verwerkt in een checklist. In deze checklist kunnen risico’s en maatregelen aangepast worden aan de specifieke situatie en organisatie.

Risico vraag		Risico	Mogelijke maatregel
Is de BHV organisatie geschikt voor het evenement?	Houd bij het inrichten van de BHV organisatie rekening met noodgevallen die te maken hebben met werken op hoogte.	Midden	1. Zorg dat er competente mensen en voldoende materialen beschikbaar zijn voor redden van mensen die op hoogte werken
Zijn de klimwanden veilig?	Vaste of tijdelijke klimwanden: Veiligheid bij klimmen op een klimwand begint bij een veilige klimwand. De bouwer van de wanden moet competent zijn, de wanden moeten gecontroleerd worden voor gebruik en het moet duidelijk zijn wie hiervoor verantwoordelijk is.	Hoog	1. Veiligheid klimwand – bouwen volgens normen (NEN 12572) of gelijkwaardig ¹ 2. Voer een inspectie uit van de wanden, gebruik pas na formele vrijgave 3. Vrijwilligers, alleen meewerken na instructie en onder supervisie
Worden er klimwanden gebouwd in eigen beheer?	Nee, klimwanden worden gebouwd door professioneel bedrijf	Hoog	1. Maak afspraken over de veiligheid van de wanden en het opbouwen
Bouwen in eigen beheer	Ja, er worden klimwanden gebouwd in eigen beheer	Hoog	1. Mensen die de wanden bouwen moeten opgeleid/ competent zijn

¹ <https://www.nkbv.nl/kenniscentrum/document/NEN-EN+normen.+Verplicht+in+de+klimhal%3F/126>

Risico vraag		Risico	Mogelijke maatregel
			<ol style="list-style-type: none"> 2. Gebruik juiste (veiligheids-) materialen (en zo nodig gekeurd) 4. Bouw volgens een ontwerp dat voldoet aan de eisen van een veilige klimmuur (NEN 12572) of gelijkwaardig² 3. Voer een inspectie uit van de wanden, gebruik pas na formele vrijgave
Is er voldoende aandacht voor het veilig bouwen van routes?	Bij voorkeur is er een procedure met methoden en veiligheidsmaatregelen voor veilig routebouwen.	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overweeg collectieve maatregelen, zoals steigers of hoogwerker 2. Gebruik deugdelijk (veiligheids-) materiaal (en waar nodig gekeurd) 3. Zorg dat mensen weten hoe ze moeten routebouwen (opgeleid/ competent) 4. Denk van te voren na over noodgevallen
Is er voldoende aandacht voor de veiligheid (voor de klimmer) van de routes?	Bij voorkeur is er een procedure met methoden en veiligheidsmaatregelen voor veilige routes.	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat de bouwer competent is en weet hoe een veilige route te bouwen
Als er wordt geklimmen, is de veiligheid van de klimmer (aantoonbaar) geborgd?	Veiligheid bij klimmen, zekeren en inbinden; logisch voor iedere klimmer. In een klimhal of bij een evenement moet dit worden geborgd voor alle klimmers. Dit geldt voor zelfstandige klimmers, klimmers in opleiding en klimmers onder begeleiding.	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. De klimmer en zekeraar hebben minimaal een klimcursus gevolgd die is afgesloten met een NKBV klimvaardigheidsbewijs of vergelijkbaar. 2. Of de klimmer en zekeraar klimmen onder begeleiding van een sportkliminstructeur of sportklimbegeleider die is opgeleid door en beschikt over een geldige licentie van de NKBV, of een vergelijkbare opleiding van de branchevereniging klimsport.

² <https://www.nkbv.nl/kenniscentrum/document/NEN-EN+normen.+Verplicht+in+de+klimhal%3F/126>

Risico vraag		Risico	Mogelijke maatregel
Is er voldoende aandacht voor de veiligheid van het publiek?		Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 2. Zorg dat het publiek uit de weg is van vallende klimmers/ grepen 3. Is de tribune voldoende stevig (gekeurd? / geïnstalleerd door professionele partij?) 4. Zorg dat er bij boulderen geen mensen/kinderen op de mat lopen
Werken op hoogte Wordt er door medewerkers of vrijwilligers op hoogte (boven 2,5 meter) gewerkt?	Valgevaar is een van de meest voorkomende oorzaken van arbeidsongevallen. Vanaf een werkhoogte van 2,5 meter (voethoogte) is het verplicht om beschermingsmaatregelen te nemen. Er is dan sprake van een verhoogd risico met mogelijk fatale gevolgen. Denk o.a. aan het bouwen van klimwanden en routes, onderhoud aan gebouwen en accommodaties, terreinverlichting, het op- en afbouwen van steigers of tribunes bij evenementen.	Hoog	<p>Gebruik bij het bepalen van veiligheidsmaatregelen de arbeidshygiënische strategie³</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat mensen competent zijn voor werken op hoogte (training/ instructie) 2. Zorg dat de juiste middelen worden gebruikt (en zo nodig gekeurd) 3. Zorg dat men is voorbereid op noodsituaties bij werken op hoogte

³ <https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/valbeveiliging>

De arbeidshygiënische strategie bepaald de volgorde van maatregelen: bronaanpak, indien niet mogelijk collectieve maatregelen, indien niet mogelijk persoonlijke beschermingsmiddelen.

Bronaanpak:

Een werkplek moet bij voorkeur permanent worden aangepast door bijvoorbeeld vaste balustrades of leuning te plaatsen.

Collectieve maatregelen

Er moeten tijdelijke voorzieningen worden getroffen, zoals steigers of verplaatsbare dakrandbeveiliging. De organisatie dient erop gericht te zijn valgevaar als continue actief risico te beschouwen. Ook de inzet van hoogwerkers valt hieronder.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

Wanneer de voorgaande collectieve voorzieningen niet mogelijk blijken, dan is persoonlijke valbeveiliging noodzakelijk (bijvoorbeeld routebouwen vanuit de touwen). Werken met PBM's mag dus alleen als bovenstaande is overwogen en niet mogelijk/haalbaar blijkt.

Bijlage 1 - plan van aanpak / checklist

Risico vraag	Risico	Mogelijke maatregel	In orde J/N	Aanvullende maatregelen / actie	Actiehouder	Datum gereed
Risico's, maatregelen en acties uit de SportRIe						
Risico's, maatregelen en acties klim specifiek						
Is de BHV organisatie geschikt voor het evenement?	Midden	1. Zorg dat er competente mensen en voldoende materialen beschikbaar zijn voor redden van mensen die op hoogte werken				
Zijn de klimwanden veilig?	Hoog	1. Veiligheid klimwand – bouwen volgens normen (NEN 12572) of gelijkwaardig ⁴ 2. Voer een inspectie uit van de wanden, gebruik pas na formele vrijgave 3. Vrijwilligers, alleen meewerken na instructie en onder supervisie				
Worden er klimwanden gebouwd in eigen beheer?	Hoog	1. Maak afspraken over de veiligheid van de wanden en het opbouwen				

⁴ <https://www.nkbv.nl/kenniscentrum/document/NEN-EN+normen.+Verplicht+in+de+klimhal%3F/126>

Risico vraag	Risico	Mogelijke maatregel	In orde J/N	Aanvullende maatregelen / actie	Actiehouder	Datum gereed
Bouwen in eigen beheer	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mensen die de wanden bouwen moeten opgeleid/ competent zijn 2. Gebruik juiste (veiligheids-) materialen (en zo nodig gekeurd) 3. Voer een inspectie uit van de wanden, gebruik pas na formele vrijgave 4. Bouw volgens een ontwerp dat voldoet aan de eisen van een veilige klimmuur (NEN 12572) of gelijkwaardig⁵ 				
Is er voldoende aandacht voor het veilig bouwen van routes?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overweeg collectieve maatregelen, zoals steigers of hoogwerker 2. Gebruik deugdelijk (veiligheids-) materiaal (en waar nodig gekeurd) 3. Zorg dat mensen weten hoe ze moeten routebouwen (opgeleid/ competent) 4. Denk van te voren na over noodgevallen 				
Is er voldoende aandacht voor de veiligheid (voor de klimmer) van de routes?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat de bouwer competent is en weet hoe een veilige route te bouwen 				
Als er wordt geklommen, is de veiligheid van de klimmer (aantoonbaar) geborgd?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. De klimmer en zekeraar hebben minimaal een klimcursus gevolgd die is afgesloten met een NKBV klimvaardigheidsbewijs of vergelijkbaar. 				

⁵ <https://www.nkbv.nl/kenniscentrum/document/NEN-EN+normen.+Verplicht+in+de+klimhal%3F/126>

Risico vraag	Risico	Mogelijke maatregel	In orde J/N	Aanvullende maatregelen / actie	Actiehouder	Datum gereed
		1. Of de klimmer en zekeraar klimmen onder begeleiding van een sportkliminstructeur of sportklimbegeleider die is opgeleid door en beschikt over een geldige licentie van de NKBV, of een vergelijkbare opleiding van de branchevereniging klimsport.				
Is er voldoende aandacht voor de veiligheid van het publiek?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat het publiek uit de weg is van vallende klimmers/ grepen 2. Is de tribune voldoende stevig (gekeurd? / geïnstalleerd door professionele partij?) 3. Zorg dat er bij boulderen geen mensen/kinderen op de mat lopen 				
Werken op hoogte	Hoog	Gebruik bij het bepalen van veiligheidsmaatregelen de arbeidshygiënische strategie ⁶				

⁶ <https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/valbeveiliging>

De arbeidshygiënische strategie bepaald de volgorde van maatregelen: bronaanpak, indien niet mogelijk collectieve maatregelen, indien niet mogelijk persoonlijke beschermingsmiddelen.

Bronaanpak:

Een werkplek moet bij voorkeur permanent worden aangepast door bijvoorbeeld vaste balustrades of leuning te plaatsen.

Collectieve maatregelen

Er moeten tijdelijke voorzieningen worden getroffen, zoals steigers of verplaatsbare dakrandbeveiliging. De organisatie dient erop gericht te zijn valgevaar als continue actief risico te beschouwen. Ook de inzet van hoogwerkers valt hieronder.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

Wanneer de voorgaande collectieve voorzieningen niet mogelijk blijken, dan is persoonlijke valbeveiliging noodzakelijk (bijvoorbeeld routebouwen vanuit de touwen). Werken met PMB's mag dus alleen als bovenstaande is overwogen en niet mogelijk/haalbaar blijkt.

Risico vraag	Risico	Mogelijke maatregel	In orde J/N	Aanvullende maatregelen / actie	Actiehouder	Datum gereed
Wordt er door uw medewerkers of vrijwilligers op hoogte (boven 2,5 meter) gewerkt?		<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat mensen competent zijn voor werken op hoogte (training/ instructie) 2. Zorg dat de juiste middelen worden gebruikt (en zo nodig gekeurd) 3. Zorg dat men is voorbereid op noodsituaties bij werken op hoogte 				